

Meskestadelvens Saug- og Mølleforening

Referat fra ett av de første møtene (Første refererte møte i protokollen)

Aar 1876 den 26te Januar afholdtes Bestyrelsesmøde i Meskestadelven Saug- og Mølleforening. Samtlige Medlemmer vare tilstede med Undtagelse af H. P. Jarness der ved Sygdom var (forhind)ret fra at møde.

Følgende forhandlede:

Af Foreningens forhen oprettede Documenter bestemtes følgende at vedlægges Protokaalen, nemlig:

1. Foreningens Statuter vedtagne i Generalforsamling 13 Novembr. 1875:
 2. Erklæring fra Eierne af Dørsjø, Havtjern og Vegarvand med flere hvorved Foreningen tilstaaes Ret til at opføre og benytte Damme i nævnte Vand samt erklæres Frihed til Vandfaldet Meskestadfossen m.m.
 3. Afskrift af Valgforretning af 11 Novembr. 1875 der udviser Valget af Bestyrelsen m.m.
 4. En Actie Liste eller Indbydelse til Actietegning af 6 Novembr. 1875 hvorpaa er antegnet Actierne med deres tegnede Actiebeløb. Videre besluttedes: at der til at dække Bekostningen ved Foreningens Byggeforetagende i Meskestadelven foreløpig skal indbetales $\frac{1}{4}$ af den tegnede Actiekapital inden 14 April førstkommende.
- 2^b. At der saa strags som muligt skal gøres Indkjøb af Alt som fornødiges til Opførelsen af Saugbruget samt af de Materialer som gjelder at belave sig paa til Møllen.
- 3^b De Kontanter som fornødiges til dette Indkjøb samt til at klare Arbeidsudgifter af forskjellig slag som forefalder inden den satte Frist for Indbetaling af Actierne er udløben skulle tilveiebringes ved midlertidig at optage Laan.
- Forøvrigt enedes Bestyrelsen med Smed Ole Grina fra Vestfossen om at udføre Alt det Smedarbeide som fornødiges ved Foreningens Byggeanlæg hvorom Kontrakt blev oprettet.

O. Chr. Vinnnes O. O. Lia

H. Uleberg

Et resymé av møtevirksomheten i Meskestadelven Saug- og Mølleforening

- **1875**

- 6. november. Innbydelse til aksjetegning i foreningen
- 11. november. Valg av styre.
- 13. november. Utarbeidelse og vedtak av statutter.

- **1876**

- 26. januar. Første ordinære styremøte i foreningen.
Foreningen inngår kontrakt med smed **Ole Grina**¹ fra Vestfossen om utførelse av alle smedarbeider knyttet til byggeanleggene.
- 23. juni. Foreningen inngår kontakt med byggmester **Hans Johansen**² om oppførelse av møllebruket. Godtgjørelsen er 600 speciedaler.³
I tillegg blir man enige om «at enhver af Bestyrelses Medlemmerne som best havde Anledning dertil skulle betinge Arbeidsfolk til at begynde Stenkjøring og Rydiggjørelse af Mølletomten samt foretage Undersøgelse af Opstakning af Damstedet ved Dørsjøvandet»
- 23. juli. Haldor Ulleberg pålegges å reise til *Bakke møllebruk* for «at tage Notits af det derværende Maskineri til Retledning ved Bestillingen af et saadant».⁴
Diskusjon om hvorvidt en skal anlegge tredam eller steindam ved Dørsjø.
- 12. august. Generalforsamling. Styret vedtar at en skal bygge steindam ved Dørsjø, og at den skal påbegynnes denne høsten. Damstedet er befart av styret i forkant. I samme møte vedtas å legge ut liste for tegning av aksjer i sag- og mølleforeningen på «Kongsberg Marked» for inntil en tredjedel av totalkapitalen, og resten legges ut i juli neste år. Til dekning av løpende utgifter mellom terminene tas opp lån.
- September. Hans Johansens anbud på 10,6 skilling pr kubikkalen mur blir antatt av styret.⁵ Det settes følgende betingelser:
«at han (Mureren) selv forsørger Stenbrydningen og Stener paalesses Slæderne færdig til Fremkjøring, at han opfører Muren god og forsvarlig som gjort af en i Murfaget dyktig Mand og endelig at han tilsetter (foger) Muren med Cement (Cementen forskaffes af Foreningen) saa den bliver aldeles ugjennomtrengelig for Vandet saavel i Enderne ved Jordbakken som i Murfogerne»
Innført i protokollen i etterkant står det at steinkjøringen til Dørsjødammen bortsettes til **Isak Vettestad**⁶ for 8 skilling pr kubikkalen.⁷
Oktober. Halvor Olsen Vines nekter foreningen å sette dammen på noe annet sted enn det som hans eiendomsstykke var solgt til. Men styret i foreningen framhever at *«Det var Foreningen meget om at gjøre at kunne faa flytte Dammen længer ned i Elven hvor Grunden var gjevner og fastere og da den gamle Rettighed man havde til Damsted heller ikke syntes at være ganske at trygge sig ved mulligens paakomne Tilfælde maatte Bestyrelsen efter længre Akedering tilstaa Halvor Olsen Vinnes som Vederlag for nyt Damsted frit en ¼ Actie i Foreningen og fik man da hans Bud for at fuld Frihed skulde gives til at bygge og benyde Dam hvorsomhelst paa hans Eiendom ved Dørsjøvandet samt Frihed til Vei fra og til Dammen.»*

- 1877

- Mai. **Paul Damdalen**⁸ fra Svarstad tildeles oppgaven som sagmester for vårskurden ved sagbruket for 96 skilling pr dag (10 timers arbeidsdag)⁹
- Juli. Styret er på besiktigelse av den ferdig oppførte dammen ved Dørsjø. Styret vedtar å godkjenne arbeidet. Men det kommer fram at det har vært uoverensstemmelse mellom styret i foreningen og murer Johansen «paa Grund af Arbeidets Forskjelligartethed»
- 21. juli. Det holdes branntakst over de delene av sag- og møllebruket som står ferdig. (Møllestein m/tilbehør er ikke satt på plass og korntørka er ikke ferdig) Sagbruket takseres til 600 spd, møllebruket til 3400 spd. Bygnigene forsikres i «Landets almindlige Brandkasse».
- 29. juli. Siden forrige møte har en innhentet anbud på bygging av korntørke til mølla, etter at bygget (inkludert hestestall) er målt opp og beskrevet.¹⁰
- Murerarbeidet går til murer **Hans Johansen** for 34 spd. Han må for egen regning sørge for materialene. Han forventes å være ferdig innen en måned.
- Tømmerarbeidet går til **Torger Liahagen**¹¹ for 16 Spd. Han får frist til 15 september med å bli ferdig.
- 23. september. Styret diskuterer retningslinjer for mølledriften og kommer fram til følgende:
 - Prisen for formaling skal ligge på samme nivå som ved de øvrige møllene i bygda.
 - Interessentene (dvs andelshaverne) kan notere hver gang de skal formale kornet sitt, andre må betale kontant.
 - Mølleren pålegges å føre dagbok, samt avlegge regnskap for styret hver uke
- 23. september. Ekstraordinær generalforsamling. Foreningen beslutter å ta opp et nytt lån for å dekke de resterende anleggskostnadene. Lånet er på 800 spd, og som garantister for tilbakebetalingen «indestaar vi En for Alle og Alle for En».
- Styret har ansatt **Hans Martinsen**¹² som møllermester, med lønnen 9 spd pr måned, fritt hus og fri ved («som dog tages ved Saugen»). I tillegg får han tilgang til 2 jordstykker hos Baltzer Meskestad.¹³
- Ved oppgjør med smeden Ole Grina oppstod det konflikt om kostholdsgodtgjørelse for han. Han mente, i motsetning til styret, at han hadde rett til fritt kosthold. Styret hevder at «Smeden forholdsvis var bleven Foreningens dyreste Arbeider» og burde derfor ikke tilkjennes noen godtgjørelse gratis.
- Desember. Det blir også konflikt om oppgjøret med byggmesteren Hans Johansen. Han ber om mer penger til å fullføre arbeidet, men styret henviser til kontrakten og at de allerede har utbetalt han 571 Spd, samt dekket utgifter (30 spd) som byggmesteren selv skulle dekke. I tillegg har han ikke fullført arbeidet med møllekverna.
- 23. desember. Styret ønsker å få formalisert rettighetsspørsmålet vedr. damstue og demning ved Dørsjø. Det samme gjelder rettigheter knyttet til Meskestadfossen vis-a-vis Ole H. Meskestad.
- Det poengteres videre at Foreningen nå står oppført med særskilt skyld i forhold til sine eiendommer, og eiendomsgrensene må derfor fastslås som en del av en skylddelingsforretning på høsttinget.

- **1878**

- 5. januar. Generalforsamling. Det gamle styret, som også fungerte som byggekomite i oppstarten, skiftes ut. Det presiseres at statuttene tilsier at 2 av det valgte styret skal utgå etter 2 år ved loddtrekning.
- Forsamlingen sa seg fornøyd med byggekomiteens arbeid.
- 19. januar. Styret drøfter retningslinjer for regnskapsførsel og kontantoverføringer for både møllerens og regnskapsførerens vedkommende, med vekt på begge ansvar.
- 23. februar. Styret drøfter en akkord med **Sigvald Johannesen**¹⁴ om arbeid på Dørsjødammen. Akkorden går ut på følgende:
 - S. Johannesen påtar seg å lage en overbygning av solid gråstein på dammen, men slik at høyden på den ikke overstiger én alen. Han må selv sørge for stein til muringen.
 - Han skal i tillegg mure en skrå mur ved det vestre landfestet. Den skal være én alen tykk og fylles med rosentorv og stein. Han skal selv skaffe denne rosentorven.
 - Det hele skal også sementeres forsvarlig.
 - I tillegg påtar mureren seg å kontrollere fugene «på den før opførte Dam»

For dette arbeidet skal han få 14 sk. pr kubikkalen mur. «Betalingen erlæges efter som Arbeidet fremskrider».

- **1879**

- 7. januar. Generalforsamling, holdes på gården Meskestad. Forsamlingen kommer med en henstilling til styret om å prøve å få ned lønna til mølleren., f.eks ved en større del av den som en prosentandel av omsetningen.
- I tillegg bes styret om å ordne «Sagen med Forstvæsenet efter bedste Skjøn»¹⁵
- 1. februar. Jacob Lia. Anton Sommerstad og Haldor Ulleberg har levert inn anbud på tømmer til oppføring av våningshus ved mølla.
- Ole Timandsen og Hans Johansen har levert inn anbud på oppførelse og innredning av nevnte våningshus til en pris av 50 spd.
- Hans Johansen har levert anbud på murarbeid på 45 spd. Skaffer materialene selv.
- 8. februar. Anbudet for oppføring av våningshus ved mølla går til Hans Johansen og Ole T. Skullestad¹⁶ for 46 spd. Skal gjøres innflyttingsklart innen 1. september samme år. Huset skal være på 24 x 20 fot.¹⁷
- 22. februar. Styret avslutter leiekontrakten med Baltzer Meskestad på jordstykkene mølleren hadde disponert.
- Styret oppretter kontrakt med mølleren **Hans Gutu**.¹⁸
- 24. juni. Styremøte i Meskestad Mølle «for at bortlistere¹⁹ et Fjøs og en Ladebygning til Meskestad Mølle. I Ladebygningen 18 Fod lang 14 " bred et Fjøs under samme tag 5" bredt 10" Fod langt. 3 Alen høidt. Bindings værket til Ladebygningen skal være 3 Alen Stolper. Jeg, Tøger Liahaugen paatager mig at opføre ovennævnte bygning for 10 spd eller 40 kroner og sætte i Fuldstand baade Fjøs og Ladebygningen. Dette bekræftes ved min haands underskrift.

Tilvittherlighed.

Hans Martinsen

O. Jarnæss

Tøger Liahaugen p.p.

- **1880**

- 10. januar. Det gis en oversikt over virksomheten, og så velges det 3 nye medlemmer i styret til erstatning for de som trer ut.
- 25. januar. Styret vedtar å forsikre de nyoppførte bygningene i «Landets alminnelige brannkasse»
- Skurarbeidet ved saga settes bort for dette året til **Johannes Olsen**²⁰ (Meskestad), på bestemte vilkår.
- 26.februar. Styret presenterer branntakst for våningshus og låvebygning («ladebygning», kanskje her i betydningen *lagerbygning*?). Taksten er på henholdsvis 800 og 140 kroner. Taksten er utført av T. Rogstad, H. og G. Bjerknæs og I. P. Wettestad, og som administrator lensmann Foss.
- 7.mars. Bare småsaker til behandling.
- 19. juni. Forslag fra Henrik Bakke om nedsettelse av prisene på kornmalingen, samt å legge en avgift på havremalingen. Styret vedtar å beholde prisene, men sier samtidig at den som ønsker en avgift kan få oppfylt ønsket ved å be mølleren ta 1 ½ skilling pr tønne havre.
- Forslag fra mølleren om å få endret på pellsteinen (grynsteinen)²¹. Olaus Lia skal spørres om han kan ta på seg dette.

1881

- 8. januar. Generalforsamling. Oversikt over året som er gått i foreningen.
- Forslag fra Peder Jarnes om å få laget en ferge over Lågen til Oterengen. Styret blir bedt om å sørge for materialer og at ferga blir ferdig til sommeren.
- Forslag om å få omgjort utregningen(?) av pellsteinen, samt å få flytta kvernkallen inntil stjernehjulet. Forsamlingen støttet å få gjort dette snarest.
- Valg av nye styrerepresentanter, m.m.
- 15. januar. **Hans Johansen Glenna**²² møter i styremøtet som «liebhaber» til arbeidet med å få ordnet med mølla, og får jobben til en daglønn av 3 kroner.
- Kassererposten settes bort til Ole²³ og Johan Lia²⁴.
- 23. april. Styret drøfter om de skal ta opp nytt lån, på grunn av at Ole Jarnes trekker seg ut og forlanger 6 prosent rente på sitt innskudd.
- Kontrakten med Baltzer Meskestad om leie av de to jordstykkene hans avsluttes, mot en kompensasjon til mølleren på 60 kroner og fem tylfter hon.
- En vedtar å sende ut et skriv til aksjonærene med påtegning av felles ansvar.
- 14. mai. Styret vedtar låneopptak i Kon. gsberg Sparebank og foreslår hvem som bør spørres om kausjonsansvar.

1882

- 14. januar. Generalforsamling. Gjennomgang av driften i året som har gått. Valg.
- 18. mars. Styret bekrefter avslutningen av leiekontrakten med Baltzer Meskestad (jfr forrige møte)
- 20. november. Styret bestemmer at de 100 lass med stein som Hans Johansen har brutt til istandsettelse av Dørsjødammen, nå må bli kjørt fram. Dette gjøres ved at man pålegger en del av andelshaverne å stille med til sammen 10 hester.

(Henrik Bakke, Ole Holth, Haldor Ulleberg, Ole H. Meskestad, Peder og Ole Jarnes, Ole Hovsmoen, Ole Vines og G. M. Foss får ansvaret)

1883

- 23. januar. Generalforsamling. Årsmelding. Forslag til reparasjon av Dørsjødammen. Valg.
- 3. februar. Valg av ny formann.
- Styret bestemmer oppstart av veilegging til steinbruddet ved Dørsjø og kjøring av stein så snart føret tillater det.

1884.

- 12. januar. Generalforsamling. Årsmelding. Valg.
- 19. mars. Johan Lia har oppsagt sin rolle som regnskapsfører. Formannen bes ta kontakt med han for å få han til å fortsette året ut. Hvis ikke det, går er man enige om å tilby Tollef Tollefsen Vines oppgaven. Han var selv til stede, og godtok dette fra den 31. mars fram til utgangen av året for 15 kroner.
- Videre beslutter man å pålegge regnskapsføreren straks å informere de som har utestående gjeld for maling og skurd om at den innen 24. juni s.å. må innbetales, ellers vil gjelden uten hensyn bli inndrevet etter den tid.
- Det kjøpes inn en vekt, et litermål og et 1-10 litermål(?) til mølla.
- En setter nye takster for maling, samt bøker til innføring av det kornet som ankommer til formaling. Blokknummer til å feste på sekkene hører også med.
- Ingen kreditt skal lenger gis for maling av korn. Det skal utbetales 5 % utbytte til aksjonærene for inneværende år.
- Dessuten at om kornleverandørene ønsker å betale malingen kontant, men i form av en avgift på melet, så vil en trekke fra 10 liter pr hektoliter korn.
- Etter at møtet egentlig var avsluttet, fremmet Fredrik Holth et forslag om å bygge en dam i Hestedalstjern, om grunneierne gikk med på det. Forutsetningen var da at omkostningene ikke ville overstige en 40-50 kroner.

1885.

- 5 mars. Generalforsamling. Det vedtas en utbetaling av rentene for årene 1876, 77 og 78 til interessentene. Valg.
- 26. mai. Endrede takster på formaling av korn. (Fra 60 øre pr hektoliter havre til 54 øre, og en økning til 45 øre pr hektoliter for grøppet havre.
- 22. august. Styret vedtar å oppføre et skur ved møllebygningen på 10 x 4 alen. Settes bort til akkord.

1886.

- 18. januar. Generalforsamling. Utbetaling av renter. Styret anmodes om å undersøke muligheter for å bygge enda en dam ved Havtjenn, sammen med et overslag over kostnadene. Valg av nye styremedlemmer.
- 21. februar. Styret velger Baltzer Meskestad til formann og Ole Jarnes til viseformann.

1887

- 15. januar. Generalforsamling. Utbetaling av renter for 1880 og 1881.
Valg. I styremøte etter generalforsamlingen velges H. P. Jarnes til formann og Ole Jarnes til viseformann.
- 26. februar. Ole Haugmo bes forhandle med Christen Aadalen om et lønnetre til kammene²⁵. Sagflisa som dannes ved saga selges til 50 øre lasset. Hvis en ikke får solgt sagflisa, må en sørge å få den til vanns (dvs i Lågen). Man har nemlig blitt oppmerksom på den store brannfaren ved å oppbevare så mye flis, dessuten ødelegger den villene. Det kommer oppslag på tørkehuset om dette.
De som leverer inn anbud på årets skurd på saga, må gjøres oppmerksom på at de må bekoste små reparasjoner, så som å sørge for nagler til rullene og å slå på nye bord. En forventer i det hele at det gjøres et forsvarlig arbeid.
Revisjon av regnskapene: Regnskapsføreren blir bedt om nøye å føre inn møllerens tilgodehavende. Da må han først varsle kreditorene. Går ikke det, må en kalle inn til forliksforhandlinger.
I etterkant av møtet har O. W. Aas og H. P. Meskestad levert inn et anbud på årets skurd. De påregner seg da halvparten av bruttofortjenesten ved saga - minus 25 %. Johannes Olsens tilbud kommer og trolig til å bli antatt på samme betingelser – minus 26 %.
- 6. april. Johannes Olsens tilbud blir antatt av styret.
 - Det kjøpes inn et sirkelsagblad (gjennomskurdblad)
 - En sørger for å anlegge ei bru til møllerens tredje etasje.
 - Chr. Lunds gjeldspost strykes (da han har betalt til den forrige regnskapsføreren)

1888

- 14. januar. Generalforsamling. Valg.
- 21. januar. H. P. Jarnes og H. Ulleberg velges til henholdsvis formann og viseformann.
- Til regnskapsfører ansettes Hans Peder Baltzersen Meskestad²⁶, med 25 kroner i årlig lønn.
- Formaling som betales som avgift i form av mel, bokføres på samme måte som prisen på malingen i penger.
Renteutbetaling.
- 11. februar. Avtroppende regnskapsfører O. W. Aas må betale en manko på kr 18.21.
De rentene som Inger Rogstads arvinger har innestående hos O. W. Aas, må snarest betales inn til regnskapsføreren, som dernest setter dette inn i Sandsvør Sparebank. Resterende kassabeholdning settes inn samtidig.
- H. Ulleberg får i oppdrag å tilvirke en del kammer til stjernehjulet, da de gamle er omtrent utslitte.
-

1889

- 12. januar. Generalforsamling. Årsmelding.
- Ole T. Steg ber om en godtgjørelse på grunnlag av at han har kjøpt en ¼ aksje i foreningen. Han utbetales 25 kroner en gang for alle. Aksjehaverne tilstås ett års rente.
- En vedtar å inndrive all gammel gjeld stiftet før 31.12.1886 skal inndrives, om så med søksmål.
- Som regnskapsfører ansettes Chr. Hansen Borge²⁷, som i følge Hans P. Meskestad er villig til å ta på seg oppgaven.
- 13. januar. Olaus Bakke og Haldor Ulleberg velges til hhv. formann og viseformann.
- Avtroppende regnskapsfører H. P. Meskestad og Kristian Borge som den nye regnskapsføreren bes i samråd å rette opp småfeil i regnskapet.
- 30. mars. Johannes Olsen tildeles årets skurd på saga.
- En vedtar å gå til innkjøp av materialer til ny vannrenne til saga, samt et dekke over vannhjulet.
- 27. november. En ber Olaus Bakke sørge for at det tømmeret som ikke blir brukt til selve dambyggingen på Havtjenn, blir kjørt ned til saga og skjæres til 8 ½ tyllt med 10 " og lekter. Alt innkjøpt tømmer til dambyggingen bør kjøres fram til damstedet i høst.
- Kasserer Kr. Borge pålegges å sørge for inndriving av gjeld. Ubetalt gjeld etter fristen 3.1.1890 vil bli overlatt en sakfører til inndrivelse.

1890

- 25. januar. Generalforsamling. Årsmelding. Forsamlingen enes om å ikke utbetal renter for 1884 på grunn av dambyggingen i Havtjenn. Valg.
- 8. februar. Revisjonen av regnskapet for 1889 ble godtatt. Petter Vettestad og Hans Nilsen Eid vil via kassereren innkalles til forlikskommisjonen om de ikke betaler utestående innen 20. februar.
- Prisen på hon levert våren 1889 settes til 80 øre pr tyllt.
- Renteendring på vekselobligasjon til Marie Meskestad.
- 8. april. Johannes Olsen får anbudet på skurden for våren 1890, til de tidligere vedtatte betingelsene. (10 % under halvdelen (?))

1891

- 17. januar. Generalforsamling. Årsberetning. Valg.
- Møllens gjeld 3459,29
- Møllens tilgodehavende med kassabeholdning 1975,68
- Gjeld i alt 1783,61²⁸
- Mølleren vil pålegge alle som maler å føre kontrabok, der alt føres fortløpende inn. Den kan gjerne henge på veggen i mølla.
- Bare kontant betaling vil heretter aksepteres for alle som ikke tilhører interessentskapet. Gjøres kjent ved oppslag på mølla.
- Dammen ved Havtjenn vil komme på 545 kroner viser regnskapet.

- Formannen bemyndiges til å være streng med innfordring av utestående gjeld.
- Aksjeeierne utbetales en rente på 5 % for 1884.
- Styret vil gi mølleren trekk i lønna om han gir noen kreditt.
- Kasserer Kr. Borge gjenvalgtes, nå med en årslønn på 30 kroner.
- En velger å sløyfe boken «Memorialt», da den oppleves som unødvendig.
- 23. februar. Ole Chr. Vines velges til formann, Tollef Vines til viseformann.
- En bestemmer seg for innkjøp av en sekk sement av beste kvalitet til Dørsjødammen.

Herved anmeldes det uansvarlige Aktieselskab **Mæskestadelvøns Saug- og Mølleforening**, der driver Sag og Møllebrug paa Mæskestad i Efterløg Sogn, Sandsvør Herred. Aktiekapitalens Størrelse er 14,400 Kr., fordelt paa 36 Aktier, nemlig 28 hele à 400 Kr., 14 halve à 200 Kr. og 4 fjerdedels à 100 Kr.; Aktierne lyde paa Navn og ere fuldt indbetalte.

Bekjendtgjørelse til Medlemmerne sker ved Budstikke.

Bestyrelsen bestaar af Ole Christian Johannesen Winæss, Formand, Tollef Tollefsen Vinæs, Viceformand, samt Hans Pedersen Grette, Theodor Olsen Mæskestad og Nils Johannesen Fossum, Bosted Mæskestad.

Selskabets Forretningskontor er paa Mæskestad Mølle i Sandsvør. Formanden og i hans Forfald Viceformanden er berettiget til at tegne Selskabets Firma.

Et Eksemplar af Selskabets Statuter, vedtaget i September 1876, vedlægges tilligemed Legitimation for Bestyrerne.

Mæskestad den 21 Marts 1891.

N. Fossum.	O. Chr. Winæss.
T. Vinæs.	H. P. Grette.
Th. Mæskestad.	

Registreret 24 Marts 1891.

Numedal og Sandsvørs Fogderi, d. u. s. (3,60). Linthoe.

1892

- 9. februar. Generalforsamling i møllerboligen. Gjennomgang av årsregnskap. Utbetaling av renter til aksjonærene. Valg.
- Forsamlingen henstiller til styret å sørge for at pellsteinen settes i stand, evt sørge for å skaffe en ny stein med tilbehør.
- For øvrig ber forsamlingen om at veden som brukes til korntørkingen må oppbevares tilstrekkelig tørt. Det åpnes for å sette opp et skur til formålet.
- Nils Fossum velges til formann, Tollef Vines til viseformann i styremøte etterpå.
- 25. november. Styret opprettet kontrakt med møller **Anton Hansen**²⁹. En bestemmer seg for å reparere saga, bl.a. ved å sørge for nye ruller og benker, alt av god kvalitet. Settes bort på anbud ved et oppslag. Kassereren pålegges å sende brev med krav om innbetaling av gjeld hos brukerne av mølla. Han må være «meget stræng i sine Skrivelser». Styret vedtar innkjøp av ny kvern.

1893

- 24. januar. Generalforsamling. Gjennomgang av regnskap. Utbetaling av 5 % rente til aksjonærene. (Gjelder for 1886). Skulle overskuddet bli lite, går en ned til 3 %.
- Valg.
- En er enige i at Nils J. Fossum får beholde den honen som er brukbar til gjerdeved av det tømmeret han har skåret for salg. Forutsatt at det blir minst 50 tylfter tømmer.
- En vedtar å oppruste veien opp til mølla førstkommende sommer, slik at dette arbeidet er unnagjort innen den nye hovedveien står ferdig. Planering og murarbeid settes bort. All kjøring gjennomføres på plikt.

- Kassereren gis myndighet til å kalle inn til forlikskommisjonen de som ikke betaler for seg.
- 18. april. Sagskurden settes bort til Johannes Olsen, mot at foreningen får 50 % av bruttofortjenesten.

1894

- 31. januar. Generalforsamling. Gjennomgang av årsmelding. Renteutbetaling. Valg.
- All kreditt ved mølla skal fra nå av opphøre. Det gjelder både aksjonærer og andre. Krav om innbetaling av all gjeld innen utgangen av mars. Styret vil konferere med Abraham Foss³⁰ og Kvernerud Mølle³¹ (Passebekk) om at de også setter samme betingelser.
- 14. april. Sagskurden for 1894 settes bort til Ole J. Lia³² og Johan Sommerstad³³. Godtgjørelse: 47 % av fortjenesten ved saga. Interessentskapet bekoster filer og olje.

1895

- 26. januar. Generalforsamling. Årsmelding. Valg.
- Ordningen med avgift på havreleveringen avsluttes, og i stedet skal nå malingen betales med penger.
- Utbetaling av 5 % rente til interessentene.
- Utsalgspriser for noen melsorter: havremel: 10 øre pr kg, pilmel³⁴: kr 2,- pr tønne, sopemel³⁵: kr 5,- pr tønne.
- Christian Borge velges til kasserer for 1895

1896

- 24. februar. Ekstraordinær generalforsamling. Årsmelding. Valg.
- Interessentene får 4% rente på sine investeringer.
- En bestemmer seg for å sette opp nye gråsteinspillarer (til saga?), så svillegangen kommer noe høyere enn før.
- **Jon Kittelsen**³⁶ påtar seg murarbeidet (brytning av stein, kjøring og muring) til en pris av kr 1,40 pr kubikkalen. Han forplikter seg og til å rive den gamle muren.

1897

- 30. januar. Generalforsamling. Årsmelding/regnskap. Valg.
- En setter årets aksjeavkastning til 3 %.
- Kassereren pålegges å inndrive all gjeld, mot en godtgjørelse på 2 % av de inndrevne beløp.
- 21. april. Skurden for 1897 settes bort til Ole J. Lia og Johan O. Sommerstad for 47 % av fortjenesten på saga. Interessentskapet koster filer og olje. Bortsettelsen av skurden gjelder nå over flere år, men på gjensidig 3-måneders oppsigelse.
- Forslag om å skifte den nåværende håndtørken med en maskintørke. Drivkraft hentes fra mølla.
- Mølleren påtar seg å tørke når en går over til maskintørke for en pris av 12 øre pr tønne. Malingen prissettes til 80 øre pr tønne, slik at havremalingen i alt kommer på 92 øre pr tønne. Dette er en del av møllerenes egen inntekt.

- Prisen på råmalt havre økes fra 60 til 72 øre.

1898.

- 5. mars. Generalforsamling. Årsmelding/regnskap. Valg.
- Ingen renteutbetaling dette året.
- Chr. Borge fortsetter som kasserer.
- Styret skal sørge for å få bordkledd saga, samt få dekket over vannhjulet til saga.
- 18. mai. Valg av formann og viseformann.
- En beslutter seg for å sette i stand veien til mølla på beste og billigste vis. Det bør skje med innleide folk. Arbeidet bør starte etter våronna.
- En ønsker å kjøpe inn noen tylfter tømmer til reparasjon av saga.
- 10. september. Styret tar opp spørsmålet om innkreving av penger.
- Alle debitorer skal varsles om at de snarlig må innbetale gjelda til Meskestad Mølleforening v/kasserer Chr. Borge innen midten av førstkommende oktober måned. All restanse etter den tid vil bli inndrevet uten unntagelse.

1899

- 11. februar. Generalforsamling. Årsberetning/regnskap. Valg.
- Utbetaling av 2 ½ % rente for 1891.
- Chr. Borge fortsetter som kasserer for en årlig godtgjørelse på 36 kroner.
- 11. mars. Nye priser på skurd fastsettes:
- Bord til og med 5/4 " : 80 øre pr tylft 24 fot.
- Planker 1 ½ " til og med 2 ½ " : kr 1,33 pr tylft 24 fot
- Lekter uansett lengde: kr 0,40 pr tylft 24 fot
- Skurd pr time: kr 1,30
- Skurden for inneværende år settes til Johan O. Sommerstad for 47 % av fortjenesten totalt.
- Nye benker blir bestemt innkjøpt til saga.
- 23. september. Ole A. Lindtvedt ber om å få sin aksje utbetalt, da han flytter fra distriktet. Styret avslår, men vil likevel ta det opp på førstkommende generalforsamling. Anton Borgehaavet³⁷ og Johan Sommerstad får kjøpe en del honved som er lagt opp til henholdsvis kr 6,- og kr 2,-

1900.

- 24. februar. Generalforsamling. Årsmelding/regnskap. Valg.
- Anton H. Meskestad³⁸ sier opp sin stilling som møller (5.3.). En blir enig om å sette inn en annonse i Verdens Gang og avertere etter ny møller.
- 17. april. Styret ansetter **Peder M. Mørk**³⁹ som ny møller etter Anton Meskestad. Tiltredelsesdato 1. juni.

1901

- 26. januar. Generalforsamling. Årsberetning/regnskap. Valg.
- Forespørsel fra lensmann Tollef Bakke om tillatelse til å selge aksjene til forhv. Lensmann G. M. Foss. Innvilget.
- Netto overskudd for året er bare på kr 150, 18, og av den grunn betales det ikke ut utbytte til aksjonærene.
- Møller Peder M. Mørk sier opp fra 31.1. 1901.
- En beslutter å legge inn ny *hjulstokk* i mølla og nytt trevirke til *gravhjulet*⁴⁰.
- Kassereren anmode om å drive inn alle utestående fordringer.
- Samme dag (26.1.). Styremøte. Valg av formann og viseformann.
- 15. mars. Sagskurden for 1901 settes bort til Johan Sommerstad, med fortjeneste 52 ½ % av samlet overskudd.
- **Brede Gulbrandsen**⁴¹ fra Hønefoss ansettes som ny møller.

1902

- 1. februar. Generalforsamling. Årsberetning/regnskap. Valg.
- Siden Timand Borge er avgått ved døden, trer Olaus Lia inn på hans plass.
- Forsamlingen overlater til styret å vurdere behovet for å forandre noe på drivkraften fra mølla over til saga.
- 25. mars. Sagskurden settes bort til Johan Sommerstad og Olaf Nårlia.⁴² De får 52 ½ % av samlet, brutto fortjeneste. Da påtar de seg samtidig å reparere saga og vannrenna.
-

1903.

- 7. februar. Generalforsamling. Årsberetning/regnskap. Valg. Overskudd: kr 183,21.
- Kasserer Chr. Borge fungerer også for 1903 til samme lønn.
- Kassereren pålegges å inndrive all gjeld innen utgangen av mars, ellers vil den gå til inndrivelse hos lensmannen.
- 28. februar. Man drøfter innkjøp av to nye sikteduker, 1 grovsikteduk og 1 florsikteduk. Videre: Rivjern til pellstein, 1 drivreim til blåsemaskinen, 20 stk syreimer. Dessuten: brukte filer må sendes til opphogging. Nils Fossum får fullmakt til å kjøpe inn nevnte saker.

1904

- 12. februar. Generalforsamling. Årsregnskap/årsberetning. Overskudd 1903: kr 38,62. Ingen utbetaling av renter. Valg. Chr. Borge ble gjenvalgt som kasserer.
- 13. juni. Styret har vært på befarings ved Dørsjødammen og konstatert at den måtte repareres. To tønner sement må kjøpes inn.
- Arbeidet med å pakke og jordfylde dammen settes bort til møller **Kristian Nilsen**⁴³. Betaling for akkorden: kr 10,00.

- En skal få på plass et nytt stativ til damluka ved Dørsjødammen og ei ny bru ved mølla.
- Regning fra dr. Eriksen anvises kassereren til utbetaling.
- (I etterkant:) En avslutter ny kontrakt med møller Kristian Nilsen.
- All kornmaling av folk utenfor interessentskapet skal betales kontant. Gammel gjeld skal innkreves som raskt som mulig.

1905.

- 4. februar. Generalforsamling. Årsregnskap/årsberetning. Underskudd for 1904 på kr 227,63. Ingen renteutbetaling. Valg.
- Chr. Borge ble gjenvalgt som kasserer.
- All gjeld ved utgangen av 1904 skal innbetales til kassereren innen utgangen av februar. Ellers vil den bli oversendt lensmann Bakke til inndrivelse.
- 31. mars. Sagsskurden for 1905 går til Johan Sommerstad og Olaf Nårlia. (med 52 ½ % fortjeneste av bruttoinntektene)
- Det kjøpes inn en talje til mølla. Mølleren vil dekke kr 10.
- Det vedtas samtidig at de som ikke er aksjeeiere skal betale malingen kontant eller skatte av det samme. Gjelder fra 1. april.

1906

- 27. januar. Generalforsamling. Årsregnskap/årsberetning. Underskudd for 1905: kr 250,12. Ingen renteutbetaling. Valg.
- Chr. Borge ble gjenvalgt som kasserer.
- Forsamlingen beslutter å kalle sammen til en ekstraordinær generalforsamling i mars for å drøfte et eventuelt salg av mølla.
- Styret bemyndiges til å sørge for nødvendige reparasjonen, som renna og innkjøp av en ny sikt til den nye rensen (?). Dessuten må underlaget og møllekammeret undersøkes.
- Gammel gjeld må uten opphold inndrives etter varsel nå snart, ellers vil gjelden bli oversendt lensmann Bakke til inndrivelse.
- 23. februar. Valg av formann og viseformann.
- Beslutning om å innkalle til ekstraordinær generalforsamling 1. mars.
- 1. mars. Ekstraordinær generalforsamling.
- Styret vil sikre seg tømmer til renne og til nødvendige reparasjoner.
- En ønsker å avvertere mølla til salgs i midten av mai.
- Videre vil en skaffe seg informasjon hos en sakfører om selskapets ansvarlighet.
- Styret får ansvaret for å skaffe lån som interessentskapet er forpliktet til – en for alle, alle for en. Samtidig pålegges styret å sørge for å holde mølla i best mulig stand, samt innskjerpe overfor mølleren å male på best mulig måte for kundene.
- 30. mars. Sagsskurden for 1906 settes bort til Johan Sommerstad og Olaf Nårlia for 50 % av bruttofortjenesten. Saga må repareres og rettes på. Sagbladene rettes og klippes (?)
- 12. juni. Styret ble enige om å tilkalle en kyndig person til reparasjon av mølla. Dessuten å ansette en ny møller med snarlig mulig annonse.
- To av styremedlemmene skal ta en reise for å kjøpe inn alt som trenges for å sette mølla i en habil stand.

- 28. juni. Ekstraordinær generalforsamling. Frammøtte aksjonærer ble enige om følgende:
- Det utferdiges et rundskriv til samtlige interessenter der de skal ta stilling til hvorvidt de enten vil selge mølla til høystbydende eller gå inn for nye påkostninger på mølla. Dette siste vil medføre en utgift pr aksje på 200 kr. Situasjonen er nå slik at mølla enten må påkostes eller i motsatt fall nedlegges. Ny generalforsamling berammes til den 5. juli.
- 5. juli. Ekstraordinær generalforsamling.
- I følge byggmester Holthes overslag vedr. installasjon av en Eureka-rensemaskin, en (hvete-?)kvern, en driftsmaskin med reimer og en elevator, alt i komplett stand, så vil dette koste 1600 kroner. Dette er billigste alternativ.
- Kassereren pålegges å innkreve kr 25,- innen utgangen av august, dernest kr 25,- pr hel aksje innen nyttår. Tilsvaret altså for henholdsvis ½ og ¼ aksje. Styret gis fullmakt til å gjennomføre dette på beste og billigste måte.
- Styret ansetter møller Kristian Nilsen, på betingelse av hans «lott» på en fjerdedel av avfallet bortfaller, men da med et tillegg i lønna på 3 pro 6t (?)

1907

- 26. januar. Generalforsamling. Årsberetning/årsregnskap. Underskuddet for 1906 er på kr 822,62. Dette skyldes i hovedsak innkjøp av en flintekvern til 440 kr, ei talje til 32 kr og et nytt møllekammer til kr 100,-
- *Generalforsamlingen vedtok enstemmig å overlate salget av mølla til lensmann Bakke, med et prisforlangende på 12 000 kroner.*
- Avertissement settes inn i Buskeruds Blad og Verdens Gang. Hvis det kommer tilbud på 9000 kr så skal salget approberes, men under dette må det innkalles til generalforsamling.

1908

- 30.mars. Generalforsamling. Årsregnskap/årsberetning kunne ikke legges fram, da det enda befant seg hos lensmannen. Valg: Styret for 1907 fortsetter også for dette året. Formannen bes innkreve rentene hos mølleren.

1911

- 24. mars. Generalforsamling. Valg
- Formannen blir bedt om å innkreve rentene hos møller **Singvald Nilsen**⁴⁴, samt renter og avdrag i henhold til kjøpekontrakten og føre det nødvendige regnskap.
- I etterkant velger styret lensmann Bakke til formann.
- 15. juni. Ekstraordinær generalforsamling. Valget som ble gjort den 24. mars annulleres. Nytt valg.
- Etter å ha konferert med mølleren bekrefter han at følgende medlemmer av interessentskapet er skyldige for maling og må betale til kassereren: Th. Meskestad, N. Fossum, T. Vines, Olaus Lia, Jacob Ulleberg, K. Hvamsahl, M. akke, F. Holth, Olaus Bakke, Chr. Jarnes og H. Egtnes.

1912

- 16. februar. Generalforsamling. Valg.
- Da møller Singvald Nilsen ikke har oppfylt sine forpliktelser i henhold til kjøpekontrakten, bes styret om å ordne dette med han på beste måte. Det gjelder nedbetaling av 5 % av gjelden på mølla, samt renter av 7-800 kroner.⁴⁵

1913

- 25. januar. Generalforsamling. Valg.
- Da møller Singvald Nilsen ikke har oppfylt forpliktelsene sine med betaling av renter, men gjenstår med 7 – 800 kroner i renter, blir styret bedt om å få en pantobligasjon av han.
- 15. mars. Valg av formann.

1914.

- 4. april. Generalforsamling. Valg.
- Regnskapsstatus:

Pantobligasjoner:	kr 3000,-
Innskudd, Sandsvær Sparebank:	" 373,78
Kassabeholdning:	" 550,78
Møller Nilsen:	" 550,20

1916

- 22. mars. Generalforsamling. Valg
Olaus Lia velges til kasserer.

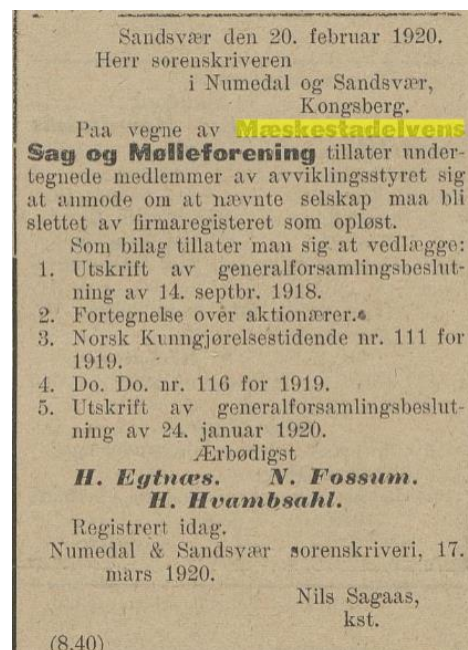
1918.

- 8. juni (styremøte). Styret vedtar å skaffe til veie de pengene Singvald Nilsen skylder Meskestad Sag- og Mølleforening.
- 31. august. Generalforsamling på Komnes Ysteri. Innkallingen er gjort med 14 dagers varsel gjennom brev. Drøfting av forslaget om oppløsning av selskapet. Resultatet var at de frammøtte var enige i dette, men siden det ikke møtte nok medlemmer, måtte en beramme en ny generalforsamling den 14. september på Komnes Ysteri. Bekjentgjøres via plakater. Fraflyttede medlemmer underrettes pr brev.
- 14. september. Generalforsamling på Komnes ysteri. Ny behandling av forslaget om oppløsning av selskapet. Dette ble enstemmig vedtatt av aksjonærene, som i alt representerte en innskutt aksjekapital på 11 100 kroner.
- Det ble også valgt et avviklingsstyre bestående av Nils Fossum (kasserer), K, Hvamsal (Hvål) og H. Egtnes (formann).

- 31. desember. Møte i avviklingsstyret på Eknes for å gå gjennom selskapets aktiva i Sandsvør Sparebank, kr 5885,60. I tillegg kommer et tilgodehavende for maling av korn, kr 78,37.
- Samlede aktiva lyder derfor på kr 5963,97.
Styret ble enige om å dele ut 160 kroner pr hele aksje.
For godkjenning av dette opplegget kalles inn til en ny generalforsamling på Meskestad lørdag 24. januar 1920.

1920

- 24. januar. Generalforsamling på Komnes Ysteri.
Innkallingen har vært foretatt med nødvendige varsel og budsendelser til alle de aksjonærene hvis oppholdssted er kjent. Det har vært satt inn kunngjørelse 17.3. og 20.3.1919 i Norsk Kundgjørelsestidende. Avviklingsstyret informerer om at de utdeler selskapets overskudd i rene penger med 160 kr pr aksje, mot innlevering av aksjebrevene.
- Avviklingsstyret la fram regnskap som deretter ble godkjent med 8 stemmer.
- Selskapet ble deretter besluttet endelig oppløst.

¹ Ole Olsson Grina. Født 9.2.1814 på Grinda sør for Fossesholm, død 16.1.1893 på Åker i Sandsvør hvor han hadde bodd noen år. Smed.

² Hans Johannesen bodde i Glenna i 1880 (ved fødselene til sønnen Hans Martin). Han ble på denne tida kalt *Hans Glenna*, og var gift med Johanne Johansdatter. De var baptister. Seinere bodde de på Borgehåvet med familien noen år. Han står oppført som «hustømrer» ved folketellingen 1891. Han var opprinnelig fra Våle i Vestfold, født 1835. De flyttet seinere til Hillestadeie i Botne, Vestfold, hvor han trolig var med å bygge Vittingfossbanen bl.a. (Åpnet 1902). Døde i Botne 10. november i 1919.

³ 600 spd tilsvarer ca 157 200 kr i dagens pengeverdi, justert for konsumprisindeksen

⁴ Dette kan enten være snakk om Bakke mølle ved Akerselva i Oslo eller Bakke mølle i Revetal i Vestfold (Re kommune). Mye taler for at det er den siste.

⁵ 10,6 sk tilsvarer ca 23 kroner i dagens pengeverdi, korrigert for konsumprisindeksen

⁶ Isak Pedersøn Wettestad (1846-1925). Gårdbruker på Vettestad. Var valgmann ved stortingsvalget 1900.

⁷ En må forutsette at murer Hans Johansen og kjørerer Isak Vettestad begge hadde arbeidsfolk med seg, slik at den samlede godtgjøringen (18,6 sk pr kubikkalen stein) skulle dekke lønnsutgiftene til et helt arbeidslag.

⁸ Paul P. Damdalen (1857 - 1944) Født i Lardal i Vestfold. Sagarbeider på Kongsberg, Døde på Kongsberg Gamleheim i 1944, 87 år gammel.

⁹ Prisene på materialene er oppgitt slik:

For bord fra og med ½ " til og med 5/4 ": 24 sk' pr tyllt (24 fot, «forholdsvis kortere eller lengere»)

(Tilsvare ca 52 kroner i dagens kroneverdi, justert for konsumprisindeksen.)

Planker « 1 ½ " « 2 ½ ": 40 sk' «

(Tilsvare ca 86 kroner i dagens kroneverdi, justert for konsumprisindeksen)

For lekter betales 12 sk' pr tyllt «*uanset Længden og for Skur af Bierk og for lignende Matteredier betales for den Time af den Tid Sagen benyttes, forholdsvis til den øvrige Skur.*»

¹⁰ 12 alen langt og 7 alen bredt. (7,32 x 4,27 m = 31,2 m²)

¹¹ Torger Rasmussøn Skogen/Nesset (Liahaugen) (1829- 1911) Bødker og tømmermann. Fra Gausdal. Han døde på gården til sønnen Jørgen, på Nauf i Hof.

¹² Hans Martinsen (1835 - 1892). Fra Våle i Vestfold, der han og hadde vært møller. Døde av lungebetennelse mens han var tilsatt ved mølla. Etterlot seg kone og seks barn. (Kona Live Dorthea Pedersdatter (1838-1897). Hun bodde på mølla fram til sin død). Barn: Mina, Peder Anton, Johan Christian, Hanna, Thea og Martin.

¹³ «*I forbindelse hermed anføres endvidere at Bestyrelsen til Bolig for Mølleren har leiet af Baltzer Meskestad de efter Halvor Grønnevold værende Huser samt Jordstykkerne «Hegna» og «Sommerfjølsløkken» under samme Del, hvortil medfølger Sommerhavn i Hjemmemarken og Seteren til en Ko. For dette tilsammens betales 25 spd for Aaret.*» Denne «Halvor Grønnevold» må være Halvor Pedersøn Bakke/Grønnevold, som solgte Søndre Meskestad, G.-/br.nr. 86/10 til Baltzer Meskestad i 1877. Denne eiendommen hadde vært selvstendig bruk fra 1811, men ble altså nå slått sammen med br.nr 6. Halvor Pedersøn flyttet med familien til Svarstad.

¹⁴ Nær umulig å finne ut hvem dette var. Det nærmeste synes å være en murer ved navn Sigvard Johannesen fra Drammen. (Men svært usikkert)

¹⁵ Ukjent hvilken sak det her siktes til.

¹⁶ Ole Timandsøn Skullestad (1835 – 1886). Tømmermann, bosatt på Søndre Skullestadplassen.

¹⁷ «*Der inddeles i Stue 7 Alen i Fiirkandt og Kjøkken som skal gaa fram med Gangen og afdeles med Paneling til Kammer. Bygningens Høide 15 Omværv. Fire Fag store Vinduer og 1 mindre i Røstet. 3 fyldings Døre og 2 pløide Bord døre Nemlig Gang Dør og Kammer Dør.*»

¹⁸ Litt uklart hvem dette er. Mye peker mot Hans Jacob Larsen (1844-1903), som var møllermester i Sande i Vestfold i 1900. Bodde nær gården Gutu, men var opprinnelig fra Lofstad i Våle herred. Uansett må vedkommende hatt funksjon som mølllearbeider eller møllersvenn, for Hans Martinsen fortsetter etter alt å dømme som møllermester.

¹⁹ *Bortlicitere* er trolig hva det siktes til her, dvs å sette ut et anbud. (Det spesielle her er at anbyderen legger fram sitt tilbud i samme referat.)

²⁰ Johannes Olsen Møllebakken (1835- 1903) Husmann på Meskestad 1880. Opprinnelig fra Heddal. Sagmester ved Meskestadsaga i 1891. Selveier, bosatt på Møllebakken (G.-/br.nr 85/5). (Se eget notat om han)

²¹ Pellsteinen bruktes til å male byggryn. (Fjernet skallet bl.a.)

²² Se note 2

²³ Muligens Ole Olsen Lia (1842-1936). Drev kolonialhandel i Hvittingfoss

²⁴ Trolig nevøen til Ole (note 23), Johan Theodor, f. 1860.

²⁵ Viser trolig til kammer, dvs tagger, på stjernehjulet. Disse måtte antagelig felles inn enkeltvis i hjulet, og på grunn av slitasjen være av et ganske hardt tremateriale.

²⁶ Hans Peder Baltzersen Meskestad (1854 – 1934). Sønn av Baltzer Meskestad. Bodde på gården til sin død. Funksjonshemmet p.g.a. ryggskade. Skomaker og småsnekker.

²⁷ Trolig Peder Kristian Hanssøn Borge (1858-1911). Branntakstbestyrer og bankrevisor. Drev gården Øvre Borge, br.nr. 4, fra 1895 til 1910.

²⁸ Her er utregningen gal. Skulle stått 1483,61.

²⁹ Peder Anton Hansen (Født i Vestfossen, Øvre Eiker 15.11.1865, død 29.1.1918 i Sarpsborg av hjertelammelse). Sønn av den forrige mølleren, Hans Martinsen, som døde i 1892. Anton var møller i Hvittingfoss 1891. (Trolig Søndre Foss mølle). Tilsatt som møller på Meskestad mølle 25. november 1892. Flyttet til Sarpsborg 1900 (Eget notat om han og etterslekta hans)

³⁰ Abraham Olsøn Foss (1839-1918). Ordfører i Sandsvør 1880-1884. Eide Nedre Foss i Hvittingfoss fra 1861 (G.nr.14). Overtok Reine i 1873 etter giftemålet med Anne Kathrine Reine året før. Kjøpte Øvre Foss i 1889. Drev Søndre Foss mølle («Øvre mølle») fram til 1900. Senere poståpner, hotelleier, m.m. i Hvittingfoss.

³¹ Kvernerud mølle. Gammel mølle (kvernbruk) i Passebekk, i drift til omkring 1916. (Både saga og mølla ved Kvernerud ble kjøpt opp av det nystifta Ytre Sandsvør Elektricitetsverk i 1913, men noe usikkert om drifta fortsatte videre etter oppstarten av e-verket)

³² Ole Jacobsøn Lia (1869-1934). Ugift.

³³ Hagbart Johan Olssøn Sommerstad (1848 – 1931). Gift med Amalia («Malla») Simonsdatter Jarnes (1844-1913). Var sagmester flere år på Meskestadsaga. Ellers skogsarbeider. Født på Sommerstad, br.nr 5 og 6, men hadde ingen odel der. Kjøpte Møllebakken rundt 1900 og bodde der fram til 1919.

³⁴ Trolig grynsmjø

³⁵ Dårligere kvalitet, ofte brukt til grisefor. (Men sikkert til mat for fattigfolk også. Kristoffer Skolem skriver i sin bok *Ytre Sandsvør 1814-1914 – en bygdebeskrivelse* at «Det fortelles at møllene ved Vittingen solgte «skattemel» til Kongsberg og Drammen og «duft»): sopmel til fattigfolk i nabolaget».)

Men det er uansett påfallende at sopemelet er dyrere enn pilmelet her (?)

³⁶ Jon Kittilsøn (1857-1930.). Gårdsarbeider hos Nils Fossum på Søndre Meskestad (br.nr. 6 og 10) i 1891.

Giftet seg samme år og flyttet til Øyenmoen. Drev mye med jord- og skogsarbeid. Han var sønn av Kittil Jonssøn, som var sundmann mellom Vines og Sundet ved Vettestad. (Ble 96 år). Kittil bygde hus (G.-/br.nr. 85/6) til seg og datteren Trine nær hovedveien, der bakken opp mot mølla begynner (på n-sida av elva). Trine Kittilsen bodde der til hun døde i 1957.

<https://www.nb.no/items/57041bc7ef0f17504e0e8077f3e53b9c?page=1&searchText=%22kittil%20johnsen%22%20meskestad>

³⁷ Anton Martin Borge/Borgehaavet (1847-1928). Opprinnelig fra Botne. Tidligere ishavsskipper, seinere skogsarbeider. Bodde mange steder (Gjerpen, Borgehaavet) før han kjøpte gården Veierud under Jarnes i 1905. Hadde bl.a. datteren Inga Mathilde som ble gift med sønnen til mølleren Hans Martinsen, Peder Anton. Se note 29.

³⁸ Se note 29

³⁹ Peder Christian Simensøn Mørk (1866-1953). Møllermester på Meskestad mølle 1900-1901. Møller ved Kjørstadkverna 1914. Han emigrerte til USA i 1886 og var der noen år. Kalte seg «Pit Simpson» fordi ingen greide å uttale navnet hans. Kom tilbake og var møller de to nevnte stedene, i tillegg til at han var vegvokter i bygda i mange år. Kjøpte Åsland i Efteløt i 1918 og bodde der resten av livet.

⁴⁰ Gravhjul og hjulstokk vises på tegningen i dette heftet (Volund". Utg. Norsk teknisk museum. 1970.):

<https://www.nb.no/items/07f7a5bdb5a5fe64e3d17fa37fd4cf8c?page=23&searchText=hjulstokk>

⁴¹ Brede Gulbrandsen (1858- 1938) Opprinnelig fra Gran på Hadeland. Arbeidet som møller ved Hønefoss Bruk i 1885, deretter på Staksrud mølle ved Jevnaker. Han var på Honsmølla i Hokksund i 1900 og på Kværnum mølle på Østre Toten i 1913. Har underveis også bodd på Svartholen i Norderhov. Var angivelig en kjempe av en kar. Ansatt på Meskestad Mølle i 1901 etter Peder Mørk. Usikkert om han fungerte som møller på Meskestad mølle. (Tre år etter så kalles mølleren Kristian Nilsen, uten at det finnes noen redegjørelse for overgangen mellom disse to)

⁴² Olaf Kristiansøn Nårlia (1856 -1946). Drev Nedre Nårlia, br. nr. 2 og 3, fra 1894 til 1939.

⁴³ Vanskelig å finne ut hvem han var, hvor han kom fra, etc. Ett alternativ kan være Kristian Dahl Nilsen fra Sande i Vestfold (f. 1874). Han var møller i Askim i 1900. Men svært usikkert. Han hadde trolig et kort opphold i bygda.

⁴⁴ Singvald Nilssen (1867-1939). Møller ved Meskestad mølle fra 1909 til 1930-tallet (?)

⁴⁵ Mulig det menes at rentene utgjør 7-800 kroner.